

Sproghjælp

Sætninger

Ord sættes sammen til sætninger. Og sætninger indeholder som minimum et verballed (udsagnsled) og som regel også et subjekt (grundled) – dvs. de to led man kan sætte bolle og kryds under.

En helsætning

– (også kaldet hovedsætning) er den sætning der kan stå mellem to punktummer. En helsætning kan stå alene.

En ledsætning

– (også kaldet bisætning) er en sætning der er led i helsætningen. En ledsætning kan ikke stå alene.

- ! *Det skal understreges at rygning ikke er tilladt* = helsætning (hovedsætning).
 - ! *at rygning ikke er tilladt* = ledsætning (bisætning).
-

Subjekt og verballed (kryds og bolle)

Verballed (udsagnsled)

En sætning indeholder altid et verballed, dvs. et verbum (udsagnsord); det led man kan sætte bolle under. Det kan bøjes i præsens (nutid), præteritum (datid) (sæt 'jeg' foran) eller imperativ (bydemåde):

- ! *Anna elsker at læse bøger* (= præsens).
- ! *De hentede deres knallerter i cykelskuret* (= præteritum).
- ! *Hep på dine holdkammerater* (= imperativ).

Bemærk: at flere verber kan dele samme subjekt (grundled). Men der er stadig kun tale om én sætning:

- ! *Han peger og forklarer og slår ud med armene.*
-

Subjekt (grundled)

En sætning indeholder også altid et subjekt, dvs. det led man sætter kryds under. Man finder subjektet ved at spørge "hvem/hvad + verballedet". Subjektet kan være et substantiv (navneord) eller et pronomen (stedord):

- ! *Børnene græd* (hvem græd? = *børnene* = substantiv).
- ! *Regnen silede ned* (hvad silede? = *regnen* = substantiv).

Sproghjælp

! *Vi elskede begge rockmusik* (hvem elskede? = vi = pronomen).

I sætninger med imperativ er subjektet udeladt – det er "indbygget" i imperativen:

! *Hent vores folder om sikker chat på biblioteket.*

– har således samme funktion som

! *Du skal hente vores folder om sikker chat på biblioteket.*

Bemærk: at subjektet kan bestå af flere dele som deler det samme verbum:

! *Fodbold og musik er meget populære fritidsinteresser.*

! *Både farmor, farfar, mormor og morfar kommer.*
